

Уочи Дана интендантске службе

НЕПРЕКИДНА БРИГА О СВАКОДНЕВИЦИ

Уз коришћење постојећих материјалних ресурса, припадници интендантске службе успешно реализују све задате циљеве, послове и задатке, чиме се обезбеђују потпуна интендантска подршка свим јединицама и установама, стварање најповољнијих услова за очување здравља и психофизичких способности људства, јачање оперативних и функционалних способности Војске, као и побољшање животног стандарда, што је од изузетног значаја за морал и мотивацију јединица.

Пише Душан ГЛИШИЋ

Истичући да су задаци интендантске службе веома бројни и сложени и да, поред исхране и одевања, обухватају пружање комуналних услуга, обезбеђивање водом за пиће, топлотном и електричном енергијом, развој, усавршавање и опремање објеката интендантском покретном опремом и стварима из тактичке надлежности, услужне делатности, израду подзаконских прописа и друге задатке из функционалне надлежности интендантуре, потпуковник Братислав Деспотовић из Одсека за интендантуру Управе за логистику (Ј-4) Генералштаба каже да је важно да се све обавезе извршавају тачно и благовремено, уз рационално ангажовање снага и средстава.

– Интендантска служба има за циљ стварање најповољнијих услова за очување здравља и психофизичких способности људства, јачање оперативних и функционалних способности Војске, као и побољшање животног стандарда, што је од изузетног значаја за морал, мотивацију, способност и функционалну употребљивост јединица – напомиње потпуковник Деспотовић. – Уз коришћење постојећих материјалних ресурса, све те циљеве, послове и за-

датке успешно реализују стручно оспособљени кадрови, чиме се обезбеђује потпуна интендантска подршка свим јединицама и установама. На нивоу Министарства одбране за реализацију послова из функције интендантура надлежна је Управа за општу логистику, као највиши плански и стручни орган интендантске службе, док је на нивоу Генералштаба Војске Србије интендантска служба организована у Одсек за интендантуру у саставу Управе за логистику (Ј-4) ГШ ВС. Команде оперативног нивоа реализују командну функцију, док су органи интендантске службе на тактичком нивоу одговорни за материјализацију задатака у својим јединицама и јединицама и установама ослоњеним Шемом логистичке подршке – каже потпуковник Деспотовић.

Копнена војска, као најмногљуднији оперативни састав, а тиме последично најснажнији део борбеног састава Војске Србије, са додељеним задацима у очувању мира и безбедности, посебно на југу Србије, сигурно је најбољи репер за сагледавање спремности и квалитета снага и средстава за извршење свих, па и интендантских задатака, што често истиче и командант КоВ-а генерал-потпуковник Милосав Симовић.

У разговору са потпуковником Александром Икодиновићем, начелником Одсека за интендантуру у Одељењу за логистичку подршку Команде Копнене војске, сазнали смо да функција интендантуре подразумева укупно стварање оптималних услова за живот и рад јединица и ефикасну употребу расположивих резерви и извођење борбених дејстава. Она се, између осталог, остварује кроз обезбеђење и снабдевање интендантским покретним стварима, храном и водом, одећом и обућом, потрошним материјалом и обављањем услужних делатности. Поред тога, задаци интендантске службе, као дела породице логистичких војноевиденционих специјалности у Војсци Србије, јесу уговарање и праћење реализације комуналних, енергетских и репрезентативних услуга у јединицама.

– Интенданци су, као и везисти, највидљивији када „зашкрипи”. Када, из различитих разлога, касни обед, или ужина, кад униформа није на време замењена, опрана или означена, када је војник неподшишан, када су чизме одлепљене, када нема довољно воде, када недостаје сапуна или пасте за одмашћивање руку, када треба заменити тонер за штампач, када је намештај оштећен... Иако се све то догађа веома ретко, углавном због многобројних и увек хитних задатака, посебно кад је реч о опремању интендантским покретним стварима, тада смо најприметнији и у касарни и на вежбама и логоровањима, на којима обавезно учествујемо, истиче потпуковник Икодиновић и додаје да су опште логистичке делатности, како их и даље зову, које извршавају припадници интендантских специјалности, веома значајне и бројне, тим пре јер осведочено утичу, како на функционалну способност јединица, тако и на мотивацију и морал људства. Скромно ипак напомиње да су издвајања планирана за њихових „неколико” задатака по обиму нешто већа од 45 одсто укупних

новчаних средстава, одобрених Копненој војсци у 2022. години.

– Наши су задаци стандардизација, усавршавање и развој интендантских покретних ствари, водообезбеђење, одевање и исхрана људства, комуналне и енергетске услуге, опремање јединица интендантским покретним стварима и услуге стандарда. Наравно да те бројне обавезе не можемо увек да реализујемо само сопственим снагама, па смо, у пројектовању и успостављању економичне и динамичне организације, оспособљене да ефикасно одговори изазовима из све три мисије Војске, ослонцем на одговарајуће државне институције и друштвене субјекте као чиниоце логистике система одбране Републике Србије, предвидели обједињавање снабдевачких, производних и услужних делатности, којима се и сами бавимо. Тако смо остварили неке од најважнијих карактеристика интендантске службе данас, а то су ефикасност, непрекидност, потпуност, флексибилност и интероперабилност – истиче потпуковник Икодиновић.

РАЗНОВРСНИ ИЗАЗОВИ

У 39. логистичком батаљону 3. бригаде Копнене војске могуће је, бар делимично, сагледати с каквим се све изазовима сусрећу интенданци Војске Србије и колико су разноврсни и бројни задаци које свакодневно извршавају.

Истичући да је производни кадар у тој јединици веома стручан и искусан, потпуковник Икодиновић каже и да су често суочени са великим бројем редовних и ванредних обавеза, али да све задатке извршавају беспрекорно и са високим ентузијазмом.

– У таквим условима некада је веома изазовно испоштовати рокове за реализацију многобројних задатака, али то увек успевамо, највише захваљујући изузетном пожртвовању извршилаца и великом разумевању старешина. Једно без другог не иде – каже потпуковник Икодиновић.

Исто мисли и командир чете опште логистике у 39. логистичком батаљону капетан Марко Урошевић, који напомиње да је без војничког, али и људског односа, међусобног разумевања и ефикасне сарадње старешина, професионалних војника и цивилних лица – мајстора различитих занимања у столарској, кројачкој или обућарској радионици, кухињи, ресторану, перионици и

Потпуковник

Братислав Деспотовић

Интендантска служба има за циљ стварање најповољнијих услова за очување здравља и психофизичких способности људства, јачање оперативних и функционалних способности Војске

Потпуковник

Александар Икодиновић

Интенданци су, као и везисти, највидљивији када „зашкрипи“

Капетан

Марко Урошевић

Као носиоци логистичке подршке на вежбама и теренима све што обезбеђујемо и придогађајим јединицама

хемијској чистионици, интендантском сервису, магацинима опреме и исхране веома сложено правовремено реализовање многих задатака.

– Наша јединица поседује савремену опрему и прибор за припремање јела и производњу хлеба и меса, проналажење, пречишћавање и дистрибуцију воде за пиће, сву неопходну логорску опрему, као и друга интендантска покретна средства, што нам омогућава извршавање свих задатака које подразумева интендантска делатност. Надлежни смо за пружање логистичке подршке готово свим јединицама стационарним у нишком гарнизону које су Шемом логистичке подршке ослоњене на нас, а то, најпре, значи припрему и поделу хране, интендантско снабдевање арктиклима хране и интендантском опремом, потрошним материјалом за одржавање личне и колективне хигијене, канцеларијским потрошним материјалом, обезбеђење комуналних и енергетских услуга. Као носиоци логистичке подршке на вежбама и теренима све то обезбеђујемо и придодатим јединицама. Наши кувари и пекари припремају храну и на базама Копнене зоне безбедности на којима су ангажовани припадници 3. бригаде КоВ-а, а неретко и других јединица. Када је реч о другим задацима из логистичког обезбеђења, наши кројачи за потребе 3. бригаде Копнене војске, Команде КоВ-а и других јединица у Нишу, али и другим гарнизонима, преправљају и прилагођавају униформе, обућари израђују нестандартну, или поправљају дотрајалу обућу, столари поправљају или израђују нов намештај, па је тако, последњих месеци, у нашој радионици ново рухо добило више од деветсто комада намештаја, око хиљаду и сто пари обуће и друго. Опрано је и хемијски очишћено више од сто пет тона рубља, оправљено и направљено више од хиљаду двеста предмета одеће и друге опреме, подшишано више од три хиљаде припадника војске. По многим задацима из домена интендантуре на нашу јединицу је ослоњена и славна 63. падобранска бригада.

ИСКУСАН И ЗЛАТА ВРЕДАН КАДАР

Говорећи о свакодневним напорима куvara, један од оних са најдужим стажом у јединици, Срђан Милошевић, истиче да се обавезе с годинама повећавају и да су све комплексније. Иако се некада, у време мно

го бројније војске, за сваки обед припремало више различитих јела, чак и данас, када се, према одредбама Правилника о исхрани, за мања бројна стања углавном припрема једно, или, у посне дане, два јела, утисак је да се обавезе умножавају.

– Део јединице је практично увек на терену, у Копненој зони безбедности, или на теренима и вежбама на којима учествују припадници 3. бригаде КоВ-а, што значи да и они који нису директно ангажовани на теренским задацима имају пуне руке посла – каже његов колега кувар Срећко Анђоновић.

– Свако од нас годишње иде бар три или четири пута на терен у Копнену зону безбедности, по двадесетак дана, не рачунајући редовне терене и вежбе. Ако знамо да кутичача захвата четири литре течности и да казан има запремину триста литара, на пример супе, пасуља, гулаша или неког другог јела, јасно је с којим напорима се свакодневно сусрећемо – каже Милошевић, напомињући да их ентузијазам у припремању хране не напушта. – Највеће нам је задовољство кад нас неки од корисника наших услуга похвали, тражећи репете. На нашем менију је све чешће, посебно посним данима, риба, и то не само ослић већ и пастрмка, скуша, разна филетирана риба... Оно што углавном сви воле припрема се најчешће, а то

ОДСЕК ЗА ИНТЕНДАНТУРУ

Организациона јединица Генералштаба Војске Србије надлежна за послове интендантуре, односно Одсек за интендантуру Управе за логистику (Ј-4) ГШ ВС, планира, регулише и организује реализацију задатака интендантске службе у Војсци Србије, анализира потребе, стање и могућности за њихову реализацију и предлаже мере за развој, унапређење, праћење стања и доградњу функције у Војсци Србије.

Поред тога, истиче потпуковник Братислав Деспотовић, они предлажу измене и допуне подзаконских прописа из надлежности интендантске службе, иницирају развој и усавршавање службе, постављају стручне захтеве и прате реализацију изградње и опремања објеката, управљају резервама и залихама интендантских покретних средстава, контролишу реализацију задатака и стање попуне следећим средствима, процењују потребе, анализирају податке и планирају новчана средства за функционисање интендантске подршке у Војсци Србије.

ЗА ВРЕМЕ ВАНРЕДНОГ СТАЊА

Током пандемије, у веома кратком року, ангажовањем значајних капацитета из сопствених залиха, Војска је успела да опреми и обезбеди све услове за смештај и живот у привременим болницама, пре свега размештањем укупно 6.937 комплекта војничких кревета са постељном опремом, 2.506 војничких касета, 14 санитарних шатора и 167 осталих врста шатора.

– Сем редовне исхране припадника Војске Србије, реализовани су и исхрана за потребе људства ангажованог на задацима формирања привремених болница, обезбеђење здравствених установа, геронтолошких центара, прихватних центара за мигранте, као и задаци дезинфекције објеката, простора и путне инфраструктуре. Значајно ангажовање интендантске службе има и приликом елементарних непогода, као и прекида редовног снабдевања водом за пиће становништва на угроженим подручјима.

је војнички пасуљ. Салата је, када је год то могуће, свежа, од сезонског поврћа, или из конзерве, нормативи за обед су, од пре неколико година, већи него раније, тако да се, у принципу, на исхрану нико не жали. Посебно задовољство влада условима за обедовање јер имамо савремен, веома леп и велики ресторан, опремљен и уређен да прими и неколико стотина конзумента истовремено – каже Милошевић.

У кројачкој радионици, док пегла, Весна Галић нам прича које све послове обавља. Поред преправке одеће и болничког рубља, означавања и поправки униформи, постељне опреме, у радионици се шију завесе, постељина, а учествују и у изради мета за бојева гађања. Посла има, сви задаци се извршавају на време, чак и они ванредни, каже Весна.

Слично је и у столарској радионици, препуној неисправног и оштећеног намештаја. Нема сумње да ће, већ за неколико недеља, из ње изаћи нова количина поправљених и „подмлађених“ канцеларијских ормана, столица, поправљене логорске опреме.

Припадници 39. логистичког батаљона добро знају да од њиховог пожртвовања у великој мери зависи не само квалитет интендантског обезбеђења у јединицама 3. бри-

УНАПРЕЂЕЊЕ СТАНДАРДА

У претходном периоду, у циљу обезбеђења јединственог начина организовања и функционисања интендантске службе, усвојен је Правилник о интендантури, којим су прописане њене надлежности, организација и функционисање и утврђени задаци. Изменама дела прописа из функције интендантура знатно је побољшан квалитет исхране и одевања припадника Војске Србије. Извршена је промена свих јеловника за доручак и повећани су нормативи следовања појединих артикала, чиме је повећана енергетска вредност тог оброка. Такође, проширене су категорије припадника Војске којима припадају полуоброци. Министарство одбране и Војска Србије у претходном периоду посебну пажњу посветили су обезбеђењу савремених униформи које одговарају специфичностима задатака и војничким потребама, па сада сваки припадник Војске Србије може да каже да је опремљен најбољом униформом прилагођеном својим потребама.

– Обезбеђена су три комплета униформе – два комплета М-10, један М-93, најмање по један пар летњих и зимских чизама. У развоју војних униформи и опреме за војску посебно се води рачуна да се испуне сви тактичко-технички захтеви корисника одеће и опреме. Нови модели униформи домаће производње показали су одличне резултате у лабораторији и на терену, а циљ свих новитета је да припадници Војске Србије буду задовољни униформом и поносни на њу. Степен заштите припадника Војске Србије подигнут је на највиши ниво – од маскарне заштите до заштите тела од утицаја околине, топлоте, хладноће и осталог ради обезбеђења оптималних услова за извршење задатака, као и да се сваки припадник Војске Србије у својој новој униформи осећа добро, задовољно и комфортно, истиче потпуковник Деспотовић. У опрему Војске Србије уведени су и нови одевни предмети попут војничких летњих маскарних панталона М-12, војничке поло-мајице М-12, теренских летњих и зимских чизама М-18, чиме су створени услови да се формира комплет летње теренске униформе. У току је усвајање новог комплета индивидуалних резерви хране и комплета за индивидуално загревање хране у теренским условима.

У наредном периоду, истиче потпуковник Деспотовић, приоритет у раду свакако мора бити развој и усавршавање формацијских покретних средстава, као и обезбеђење потпуне интендантске подршке и аутономности јединица које се упућују у мировне операције.

ПОУЗДАН ОСЛОНАЦ ЈЕДИНИЦА

Главна интендантура српске војске формирана је 14. септембра 1885, па се тај дан, од 2008. године, обележава као Дан интендантске службе Војске Србије.

После искустава стечених у Првом и Другом светском рату и даљег развоја у ЈНА, данас је интендантска служба, с развијеном и ефикасном организацијом, савременом техником и модерном технологијом, уз квалитетан и оспособљен кадар, стабилан ослонац јединицама и установама, оспособљен да подржи реализацију свих задатака из мисија Војске Србије.

гаде Копнене војске већ и да су у њих, посебно у ове сушне дане, усмерени и погледи грађана којима недостаје вода за пиће. Зато су последњих месеци често виђани с цистернама пуних пијаће воде не само у Копненој зони безбедности и на безводним подручјима у зони одговорности бригаде већ свуда где је суша запретила становницима Републике Србије.

– Искустава стечена у претходном периоду указују на неопходност прилагођавања организације интендантске службе новим захтевима у реализацији задатака у оквиру све три мисије Војске Србије – каже потпуковник Братислав Деспотовић, додајући да даље унапређење, у свим сегментима, представља основни задатак свих припадника Војске Србије, а пре свега стручних органа на свим нивоима командовања.

– Мислим да, и поред великих тешкоћа, успевамо да реализујемо све задатке. Најбитније нам је да сви редовно добију своје следовање хране и воде, да сви имају припадајућу униформу и осталу личну опрему. Једноставно речено, ми смо успели уколико командовање не размишља о нама, уколико су припадници Војске усмерени искључиво на реализацију својих редовних задатака. До сада нисмо имали ситуацију да неко није добио храну, униформу и остале потрештине. Свакако да је наш основни задатак у наредном периоду, пре свега, обезбеђење сигурнијих услова за снабдевање, али и развој интендантских покретних ствари – закључује потпуковник Братислав Деспотовић.

Фото: Андрија Гавриловић